

Hyvinvointialueen palvelutuotosuunnitelma ja henkilökohtainen apu

Etelä-Savon hyvinvointialueen vammaisneuvosto 13.12.2023

Palvelupäällikkö Greta Jauhijärvi

Henkilökohtainen apu

- toisen ihmisen antamaa välttämätöntä apua niissä (tavanomaisen elämän) asioissa, joita henkilö ei pysty kokonaan tai osittain itse vammaan tai sairauden vuoksi tekemään
- Henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä omien valintojensa toteuttamisessa niin kotona kuin kodin ulkopuolella:
  - päivittäisissä toimissa
  - työssä ja opiskelussa
  - harrastuksissa
  - yhteiskunnallisessa osallistumisessa
  - sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä
- itsenäisen elämän mahdollistaja vaikeavammaiselle henkilölle
- palvelu, jota tulee myöntää vammaispalvelulain mukaiset edellytykset täyttävälle vaikeavammaiselle henkilölle (ikärajaus, voimavararajaus)
- Ei ole hoivaa, hoitoa eikä valvontaa
- Ei tukisuhdetoiminnan tyyppistä palvelua

Henkilökohtaisen avun käyttö Etelä-Savon hyvinvointialueella

- Henkilökohtaisen avun käyttö valtakunnallisesti tarkasteltuna runsasta
- Käytössä kaikki henkilökohtaisen avun tuottamistavat: työnantajamalli, oma palvelutuotanto, palveluseteli, ostopalvelu

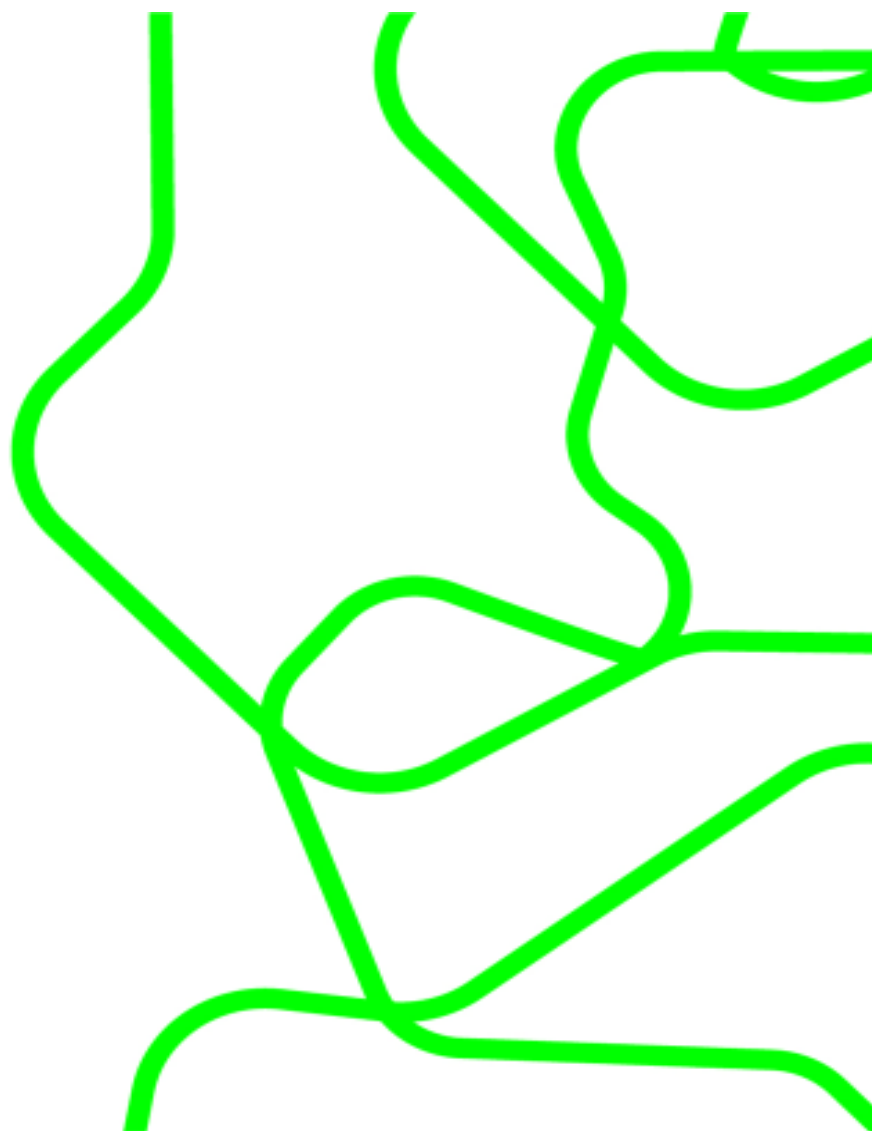
Käyttöä kuvaavat /hk-apu

Vammaisten palvelut ×		Palvelujen käyttö ×		Koko maa	Etelä-Savo
Näytetään 3 Indikaattoria					
🚩	3434	Henkilökohtaisen avun 0 - 17-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut / 100 000 vastaavan ikäistä	2022	123,7	454,2
🚩	3435	Henkilökohtaisen avun 18 - 64-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut / 100 000 vastaavan ikäistä	2022	540,6	1 007,2
🚩	3436	Henkilökohtaisen avun 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut 100 000 vastaavan ikäistä kohden	2022	865,2	1 384,0

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Etelä-Savon
hyvinvointialue

Hyvinvointialueen palvelutuotantosunnitelma

Tavoitteet henkilökohtaisen avun osalta:

Vähentää henkilökohtaisen avun kustannuksia:

vuonna 2023 200 000 euroa

vuonna 2024 500 000 euroa

vuonna 2025 2 milj. euroa

Henkilökohtaista apua enemmän omaksi toiminnaksi, työnantajamallin tuki omaksi toiminnaksi

Oman palvelutuotannon lisääminen, työnantajamallin tuki omaksi toiminnaksi

Työnantajamallin tuki omaksi toiminnaksi

Aikaisemmin osassa hyvinvointialuetta palkkojen sijaismaksu ja työnantajien tuki ollut ostopalvelua. Otettu ja otetaan maaliskuun loppuun mennessä omaksi toiminnaksi koko hyvinvointialueella.

Oman palvelutuotannon lisääminen

- Ostopalvelun vähentäminen
- Ns. odotteluajan väheneminen: (Työnantajamallissa) Päätöstä tehtäessä on huomioitava myös se, että käytännössä riittävä tuntimäärä on usein enemmän kuin vain yksittäisiin avustamistilanteisiin kuuluva yhteenlaskettu aika. Tämä johtuu pitkälti työntekijän työsuhdetta ja työaikaa koskevasta lainsäädännöstä. Omassa palvelutuotannossa sama avustaja voi saman työvuoron aikana käydä useamman avustettavan luona.

Muita toimenpiteitä

Henkilökohtaisen avun kartoitusjakso

- Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä
- Henkilökohtaisen avun keskuksen lähihoitajien työtä
- Toteutetaan kotikäynnein asiakkaan luona keskustellen ja havainnoiden
- Kartoitetaan yhdessä asiakkaan kanssa avun tarvetta kotona ja kodin ulkopuolella sekä henkilökohtaisen avun järjestämistapaa
- Myös vanhojen päätösten tarkastelu, kun voidaan selkeästi osoittaa, että avun tarve on muuttunut (luottamuksensuojaperiaate)

Vammaispalvelun soveltamisohjeen laatiminen viranhaltijoille

- Sosiaalihuoltolain ensisijaisuus
- Voimavararajaus, mikä on oikea tukimuoto missäkin avun tarpeessa. Henkilökohtaisen avun järjestäminen edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa (työtehtävien osoittaminen)
- Ikärajaus